

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: חיים ורנר	שם משפחה: רובשטק
-----------------------	---------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם נעורים:	בלועזית Ruebsteck	שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: רובשטק
מין: ז / נ תאריך לידה: 1/8/1927	בלועזית Werner	שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: ורנר
ארץ לידה: גרמניה	בלועזית Dusseldorf	מקום לידה (ישוב, מחוז): דיסלדורף
שם פרטי ושם נעורים של האם: בטי הרץ		שם פרטי של האב: אלברט (אברהם)
שם נעורים של האישה:		שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):
ארץ המגורים: גרמניה	בלועזית Schiefbahn	מגורים קבוע לפני המלחמה : שיפבאן
חבר בארגון או בתנועה:	מקצוע לפני המלחמה:	השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: 8 שנות בית ספר
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ):		
האם היית בגטאות? אילו ומתי? ריגה		
האם היית במחנות? אילו ומתי? קייזרוואלד - ריגה, שטוטהוף		
תאריך השחרור: 1945	מקום השחרור: בורגראבן - Burggraben	
לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? שיפבאן		האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה? ברגן בלזן
שם האנייה (אם עלה בדרך הים): טרנסילבניה	שנת עליה: 1947	מקומות/מחנות בדרך לארץ: גרמניה, מחנה מעבר בוכנוולד, מרטי בצרפת

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

גרנו בכפר, במשפחה עם שני ילדים, אני ואחותי רות, שנולדה ב- 14 במאי 1930. למדנו שלושה ילדים יהודים בכיתה. ב-1936 עברתי לבית ספר יהודי. היהודים התחילו להגר לאן שרק ניתן וכך התחלנו בבית ספר היהודי שמונה כיתות וסיימנו כיתה אחת. אבא שלי היה לאומן גרמני. הוא היה חייל במלחמת העולם ה-1. הוא לא האמין שהגרמנים יאפשרו למה שעתיד היה לבוא לקרות. אני הייתי חבר בתנועת נוער "מכבי", אבל לשם הלכנו רק יהודים ממוצא מזרח אירופאי וכשאבא שלי שמע מחבר שלו שאני חבר במכבי הוא דרש שאעזוב וכך הצטרפתי לתנועת R.J.F ששם היו יהודים ממוצא גרמני כמונו. חבר של אבא שלי חזר ב- 1936 אחרי הפרעות מארץ ישראל ואמר לנו ששם אין מה לעשות. לכן, לא חשבנו על עלייה לארץ באותה תקופה. הייתה אווירה אנטישמית תמיד, אבל אני זוכר שהייתי משחק עם ילדים גויים.. ב- 1938, ב"ליל הבדולח", אספו את כל היהודים ממוצא פולני ושלחו אותם לפולין. בפולין לא רצו לקבל אותם אז הם נותרו בשטח הפקר ומעט מאוד ניצלו.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

בדצמבר 1941 המשפחה שלנו, משפחת רובשטק, נשלחה לגטו בריגה. אמא עבדה שם בניקוי שלג מהרציפים. לאמא היה מכר שעבד בחברת הרכבת "קלאסנט" בהולנדית והוא הבריח עבורנו אוכל מדי יום. זה החזיק אותנו שלוש שנים. הנאצים ירו באבא שלי בגטו, בנסיגות של תחמושת דום דום. נשארנו אני, אחותי ואמא. אני עבדתי רוב הזמן במוסך לתיקוני אוטומובילים של ה-SS, שהיה ממוקם מחוץ לגטו ועבדו בו רק יהודים. הלכנו במדי אסירים עם כוכב מקדימה ומאחורה ובעבודה קיבלנו מדי עבודה ועליהם צבוע מגן דוד. ממול המוסך שבו עבדנו היה מוסך של גרמנים שתיקנו טנקים. כשהיו חסרים חלקי חילוף היו לוקחים מהמוסך שלנו. פעם אני וחבר שעבד איתי במוסך הלכנו ברחוב ומולנו הלכו שני חיילים גרמנים. הם שמעו אותי ואת החבר שלי מדברים בגרמנית ואמרו לנו: "אתם בטח עשיתם משהו ממש רע אם אתם אסירים פה" ואנחנו ענינו להם שאנחנו יהודים וזו האשמה שלנו. הם לא האמינו לנו, שאנחנו נראים ככה כמו אסירים רק כי אנחנו יהודים. בגטו כל האקציות התבצעו תמיד בחגים היהודיים והדבר דיכא אותנו מאוד. היו מבוגרים בגטו שזכרו את הלוח העברי וידעו מתי יום כיפור וראש השנה וכך גילינו שהגרמנים עושים את האקציות בעיקר בחגים. אחרי ההתקוממות בגטו וורשה ואחרי שגם בגטו ריגה מצאו נשק אצל היהודים, נודע לנו בבוקר כשיצאנו לעבודה שעומדים לחסל את הגטו וראינו שה-SS אוספים את היהודים הלטבים שנתרו. שלחו אותנו למחנה הריכוז הסמוך קייזרוואלד ומשם המשכתי ללכת לעבוד במוסך, הגרמנים היו מאוד מעוניינים בנו כי החזקנו מוסך גדול מאוד ורוב היהודים במוסך היו בעלי מקצוע. היו 2 נשים יהודיות שהיו באות איתנו ובישלו לנו. בבוקר קבלנו פרוסת לחם, בצהריים מרק ובערב לחם עם קצת תה. הגרמנים אפילו תכננו להעביר את המוסך על הגלגלים ולא לסגור אותו כשתכננו את סגירת המחנה. ב-1943 כשחוסל הגטו, אני ואחותי נשלחו לאושוויץ. אחותי הייתה לפני גיל 13. מצבה של אמא אז היה גרוע מבחינת הלב. אבא של חבר שלי שעבד ליד הקרמטוריום באושוויץ סיפר לי מאוחר יותר שהטרנספורט שלהן הגיע לאושוויץ ומשם אבדו עקבותיהן. אין תיעוד בשום מקום לגבי גורלן. כשהרוסים התקרבו לריגה סגרו את המחנה שלנו והעבירו אותנו למחנה הריכוז שטוטהוף.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עלייה):

כשנגמרה המלחמה ושחררנו שקלתי 26 ק"ג וחליתי בטיפוס. אני זוכר שהתעוררתי והבנתי שאני עומד בגיגית עם מים קרים. חבר שלי רחץ אותי כדי שאתאושש. לאחר המלחמה אשתי פגשה את אותו חבר ושאלה אותו למה הוא הציל דווקא אותי, הרי היו מאות כמוני. הוא ענה לה שהוא ראה בעיניים שלי את הרצון לחיות, שלא הייתי אדיש למה שנעשה סביבי. אחרי המלחמה חזרתי לכפר שלי וראיתי שאין לי מה לחפש שם. ידעתי שפות, גרמנית, אנגלית וצרפתית, אז התחלתי לעבוד עבור הסוכנות היהודית. שהייתי במחנה העקורים בברגן בלזן שם הצטרפתי לגרעין של ה"הגנה" ובמסגרתו עליתי ארצה ב-1947 בעלייה ב' תחת מסמכים מזוייפים.

נא ספרי/ על חייך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

באוקטובר 1947 הגענו ארצה והתמקמנו בכפר החורש. מיד התחלנו בהכנות למלחמת השחרור. הגענו למשק שהיה במצב מאוד קשה מבחינה כלכלית. כשהגענו שיכנו אותנו באוהלים מקש. כשראו שהתכוונו לעבור מהקיבוץ עצרו בעדנו. המצב על הכבישים היה גרוע. היה לי רשיון נהיגה וסדרו לי להיות נהג. שלחו אותנו לנסיעות. באחת מהן נפצעתי ליד חוף נצרת, כשעלינו על מוקש. שני הבחורים שהיו איתי נהרגו במקום ואני נוריתי ביד ובגב, בסה"כ 9 כדורים. ניצלתי כי זחלתי משם בידיים וברגליים. למרות זאת, מעולם לא הוכרתי כנכה צה"ל כי לא גויסתי כחוק.

בכפר החורש היו שתי חברות: גרעין פולני שלא הסכים לדבר עברית, רק פולנית וגרעין מגליציה. כשהם עזבו את הקיבוץ הגיע גרעין יוצאי הונגריה, בו הייתה מי שעתידה להיות אשתי, לילי.

ב – 1/4/1949 אני ולילי התחתנו. יש לנו 2 בנות, רוטי שנולדה ב- 1950, כיום אם לשני בנים וגרה בחיפה. היינו בני 23 כשהיא נולדה ועכשיו היא כבר עומדת להיות סבתא. הבת השנייה היא ענת, ילידת 1955 ואם לשלישייה בני 21 המתגוררת בת"א.

שרתתי ביחידת טכני בגולני במשך 30 שנים והשתתפתי בכל פעולה ובכל מלחמה של ישראל. ב- 1982 פרשתי מהשירות. יש לנו רק נחת מהנכדים, כולם שירתו ביחידות מובחרות.